

۲۰۱۷/۱۲/۰۵

دکتور محمد ایمل

د امریکا د جنوبی آسیا ستراتیژی او اثرات یی پر افغانستان

تر اوو میشتو خنډ او انتظار وروسته د امریکا د متحده ایالتو ولسمشر ډونلډ ټرمپ په جنوبی آسیا او افغانستان کې د خپل هېواد د بنکېلتیا په اړه ستراتیژی اعلان کړه.

د بناغلي ټرمپ د ستراتیژی لوی ټکي:

۱- امریکایي ځواکونه له افغانستانه، نه وځي

۲- د پاکستان طالب پالنه نه زغمي

۳- او هند لا پراخي لوبې ته رابولي.

۴- د امریکا جگړه د ملت جوړونې لپاره نه ده

۵- امریکا جگړه د ترهگرو د وژلولپاره ده.

۶- د افغان چارواکو لپاره د ټرمپ سختې خبرې په ډلو وېشلی او په فساد ککړ افغان حکومت د ډیموکراتیکو ارزښتونو پوهاوي کې نور ماشوم نه دی.

۷- واشنگتن به کابل ته سپین چک ورنه کړي ټرمپ ویلی "زموږ ملاتړ نامحدود نه دی... امریکایان د ریښتینو اصلاحاتو، پرمختګ او پایلو تمه لري."

۸- سوله د افغانانو خپل کار دی

مخکی لدی چی د ټرمپ ستراتیژی چان کرم غوړم د ذیربطو هیوادو او مشرانو نظریات هم په مختصر ډول ذکر کړم:

۱ - افغان ولسمشر محمد اشرف غني د ولسمشر ټرمپ نوي تگلاره تلپاتې ژمنه بللې. ولسمشر غني ویلي له دغې ستراتیژی سره به د افغانستان د امنیتي ادارو وړتیاوې لوړې شي.

۲ - عبدالله عبدالله وایي، دغه ستراتیژی لنډمهالی او اوږدمهالی پایلې لري چې د افغان ځواکونو د په پښو درېدو لامل گرځي او د جگړې معادله به د افغان ځواکونو پر گټه را وڅرخوي.

۳ - پخواني ولسمشر حامد کرزي د ولسمشر ټرمپ نوي پالیسي غندلې ده. بناغلي کرزي پر خپله فېسبوکپاڼه لیکلي، چې د امریکا متحده ایالتونه باید هڅه وکړي د خبرو او سوله بیزو اقداماتو له لارې په افغانستان او سیمه کې جگړه پای ته ورسوي.

4 - په افغانستان کې د اروپايي ټولني ځانگړي استازي فرانز مايکل ملبين، د دغې ټولني پر رسمي ټوېټرپاڼې ليکلي: "زه د افغانستان په اړه د ولسمشر ټرمپ د سياست د اعلانولو هرکلي کوم. تر دې وروسته گام به د ثبات پر لور تگ وي."

5 - چين بيا د پاکستان ملاتړ وکړ. د چين د بهرنيو چارو وزارت وياندې هوا چونينگ وويل، پاکستان د ډېرو قربانيو په وړ کولو سره په دغه برخه کې (اړينه همکاري) کړې ده. هغې وويل: "مور باور لرو چې نړيواله ټولنه بايد پاکستان د ترهگرۍ د قرباني هېواد په توگه وپېژني."

6 - پاکستان په افغانستان کې د سولې او ټيکاو لپاره تر خپله وسه هڅې کړې او د ترهگرۍ له منځه وړلو لپاره يې تل قرباني ورکړې دي.

7 - د پاکستان د تحريک انصاف د گوند مشر عمران خان وايي امريکا د خپلې ناکامۍ پرته پر پاکستان اچوي. دې وايي امريکا يو ځل بيا د خپلې ناکامۍ او په ژوره توگه نېمگړې افغان تگلارې پرته چې څه د پاسه يوه لسيزه غځېدلې، پر پاکستان اچوي.

8 - طالبانو د يوې اعلاميې په خپرولو سره د ټرمپ دا ستراتيژي د جگړې پر دوام ټينگار بللی او وايي، چې د دوی پر ضد به جگړه کوي.

اعلاميه ليکي: "ترهغو چې يو امريکايي عسکر هم زموږ په هېواد کې وي او امريکايي مشران جگړيزه تگ لاره تعقيبوي موږ به په پياوړې روحيه، پوره عزم او لا ډېر متانت سره د هغوی په وړاندې "جهاد" کوو."

9 - د هند د بهرنيو چارو وزارت پر خپله ټوېټر پاڼه ليکلي، مور د افغانستان د ستونزو د کابو کولو او د ترهگرو ډلو د خوندي پټنځيونو په برخه کې د امريکا د هڅو د زياتېدو ملاتړ کوو.

10- روسيه هم په مجموع کې د ټرمپ د ستراتيژي سره خپل مخالفت اعلان کړ او ناکاره يې وبلله.

د ټرمپ ستراتيژي يا د امريکا د متحده ايالاتو ستراتيژي د جنوبي اسيا لپاره د امريکا د لنډ مودې او اوږدې مودې د منافعو د تامين په خاطر جوړه شوی، نه د افغانستان د امن او سوکالي لپاره، خو کيدی شي په سياسي درايټ د امريکا د موجوديت او مجبوريت څخه افغان حکومت پخپله نفع استفاده وکړي. د بيلگې په ډول په امنيتي قرارداد باندې تجديد نظر وشي ددی په عوض چې امريکا د افغان اردو او پوليسو تجهيز د منت په شکل کوی بنه به دا وي چې په امنيتي قرارداد کې دا تسجيل شي چې ادي درکوو خو د هری ادي په مقابل کی معين مقدارکرايه غواړو پدی کار به هم له گداي خلاص شو او هم خپله اردو، پوليس او ملکی اداری د خپل ضرورت پر اساس تجهيز او تمويل کړو له هر چا چې مو زړه غواړي .

افغانانو په مجموع کې خوشباور او صادق خلک دي لکه څنگه چې افغانی خلقيانو او پرچميانو دافغان روس دوستی ابدی بلله اوس هم افغان حکومت او غرب دوستان د امريکا دوستی دايمي انگيری خو حقيقت دا دی چې د دولتونو راکړه ورکړه دملی منافعو په اساس ټاکل کيږی نه دايمي دوستی شته او نه هم دايمي دښمنی.

امريکايی ځواکونه له افغانستانه نه وځي دا ټرمپ پرېکړه ده خو کی څوک پرېږدی زه شخصاً د ټرمپ په خبرو چندان باورنلرم نن يوه خبره سبا ته بله خبره اخر بيا پښمانه او خجالت لکه د ولسمشری لمړی فرمان د بعضی هيوادو وگړی چې ممنوع الدخول اعلان شول چې خپله امريکايی قاضبانو دا فرمان رد کړ بيا يی شمالي کوريا ته اخطار ورکړ خو شمالي کوريا د هايډروجنی بم گواښ وکړ او اوس خو يی د جاپان په لور توغندی هم وويشت خو ټرمپ

تر اوسه پوری کوم د پام وړ اقدام ندی کړي دېته په کتو په افغانستان کې دایمی پاتی کیدل راته ناشوني بنکاري ممکن د ترمپ د ولسمشري په دوره کې به کوم تغیر رانسی خوراثلونکی امریکایی ولسمشر به ضرور پدی استراتیژی تجدید نظر کوي پدی چی همدا اوس د جمهوری غوښتونکو تر نمخ پوره توافق نشته دی سیاسيون د نوی استراتیژی په بریا شکمن دی خو د پنتاگون جنرالان چی اوس د ترمپ د کابینې مهم پوستونه له دوی سره دی د امریکا بریالیتوب د په اصطلاح ترهگری ضد جگړه کې د ټوپک له خولی ویني حال دا چی جنرال نیکلسن د امریکا عسکری قومندان په افغانستان کی حالات په تپه دریدلي بولي برعکس ددونالد رمپ د ادعا چی امریکایی قوتونو د نوي استراتیژی له جوړیدو وروسته پرمختگونه کړی، وخت به وښی چی کامیابیری او که نه خو یوه خبره بلکل واضیح ده چی لر او بر افغانستان به رنگیری ددیورند د منحوسی کربنی دواړه طرفه پښتانه به دربر او خاوری په سروی .

د امریکا ستراتیژی د روس،چین،ایران او پاکستان د مشترکی ستراتیژی په مقابل کی جوړه شوی . دروس،چین او پاکستان اتحاد د امریکا او ناتو په مقابل کی د ۲۰۱۶ م کال په اواخرو کی جوړ شو ایران او ترکیه هم ورسره موافق او همکار دی ددی ستراتیژی بنیادی هدفونه :

- د امریکا مزیده بوختیا په افغانستان کی ممکن امریکا او ناتو دداسی برخلیک سره برابر کړی لکه روسان په افغانستان کی.

- په شرقی اروپا او منخی ختیخ کی د امریکا د نفوذ کمول چی روس بعضی لاس ته راوړنی هم لری لکه د کریمیا الحاق، جورجیا ته گوشمالی،د بشار درژیم ساتنه او دداعش خپل او اوس روسانو دا هلی خلی هم شروع کړی چی که وکولی شی چی د تیلو او گازو قراردونه هم تر لاسه کړی او د عربستان سره خوی د سلاح پلورلو لوی قرارداد هم لاسلیک کړپه عین وخت کی عربستان د امریکا سره هم غټ ترین تسلیحاتی قرارداد لاسلیک کړی او ملک سلیمان اولین پادشاه د سعودی دی چی مسکو ته بی عالیتره رسمی سفر وکړ دی ټولو ته په کتو دکاسی لاندی نیم کاسه شته چی په راتلونکی کی به معلوم شی خو زما شخصی برداشت دادی چی سعودی به د عراق او لیبیا په سرنوشت ممکن اخته شی او دغه دام واشنگتن او مسکو په شریکه ورته ایښی دی اوپه ایران بی عملی کوی چی عاقبت بی مسلمان د مسلمان په لاس وژل وی او کفری نری به ننداره کړی.

- په نړیواله سطحه د امریکا د یکه تازی مخنیوی چی پدی لر کی چین د شمالی کوریا په واسطه امریکا او متحدین بی لکه جنوبی کوریا، جاپان، استرالیا او حتی خپله امریکا ته هم اخطارونه ورکوی .

- د پاکستان طالب پالنه نه زغمی خود داعش تریننگ ورسره منی د امریکا د ستراتیژی د ناکامولو لپاره همدا کافی ده چی له پاکستان خخه د داعش تریننگ غواری هسی خو هم امریکا او ناتو د خپلو پوخیانو لوژیستیکي او تسلیحاتي اکمالات د پاکستان په لاره کوی د هوایی حریم نه بی هم د طالبانو د خپلو لپاره کار اخلی د ټولو بنکاره فکتنو په اساس امریکا اوس هم پاکستان ته ضرورت لری نو لا تر اوسه هم پاکستان باج اخیستی شی هرکله چی پر پاکستان نړیوال فشار زیات شی د طالبانو او یا هم د نورو امریکا ضد ټلو یو مشر امریکا ته تحفه کړی یا ددیورند په کرښه پښتانه د ترهگری په نوم له تیغ تیر کړی په هغه کرښه چی پخوا د پنجابی ته بنگ ورکړی وی که به ورته نیژدی شوی اوس په زغرده پوستی او دروازی جوړه وي اذغن مزی او خندقونه باسی او دا چی امریکا او پاکستان خومره نوری پتی یارانی لری خدای پوهیری خو پاکستان چی نوک خای کړی بیا سوک خای کوي او په یو تیر دوی پاختی ولي هم د داعش روزنه کا چی روس،چین او ایران ته سر خوری جوړ کړی او هم د طالبانو حمایه ته دوام ورکوي

چی امریکا په گوندو کړي دا چی دا ډلی څومره تخریبی عملیات په افغانستان او نورو ملکو کوي دا د پاکستان لپاره مهمه نده مهم دا ده چی د پاکستان غصبی تمامیت ارضی ته صدمه و نه رسي د پاکستان جغرافیه دیره ماتیدونکی ده پدی چی د پښتنو او بلوڅانو ځمکی په چل او دوکو د انگریز لخوا غصب او خلک یی پرغمل شوی دی د افغانستان سره د دیورند د کرنی تینگول د افغانستان او هندوستان د گدی احتمالی یرغل د دفاع او مخنیوی لپاره دی او هم ددی لپاره چی په اشغالی افغانستان باندی خپله سلطه نوره هم ځواکمنه کړی نه د ترهگرو د رفت آمد د بندیدو په خاطر . د امریکا لپاره اوبه تر ورځ اوښتی دي او د پاکستان ډارول هم دومره اسانه کار ندی خاصتاً اوس چی ځان یی د روس او چین په لمن کی اچولي دي.

امریکا غواري چی هند د نوی استراتیژی یو فعال لوبغاری وي خود هند د ملت پاله حکومت هم زره کیبری هم ساره پدی معنی چی کله د کرزی په وخت کی افغانستان د عسکری توکیو د اخیستو وړاندیزوکر د هند حکومت دا وړاندیز و نه مانا خو په ملکی او سوداگری مسایلوکی خپله اماده گی له 2001 م څخه تر نن پوری ښودلی ده او ددی تر څنگ د پښتنو او بلوڅو ملتپالان د خپل دښمن یعنی پاکستان پر ضد هڅوی او د لوی افغانستان په نامه پروژه د افغانستان د ننه او بهر تمویلی خو داسی چی د امریکا سره لکه د ناتو په شان لاس ورکړی د اوس لپاره راته بعیده ښکاري . د امریکا جگړه د ملت جوړونی لپاره نه ده مور افغانان یی ستاسوله جوړولو تیر یو خو خرابوی مه راته . دلته امریکا او ناتو د یوه بنیادی اشتباه مرتکب شوي او افغانی ترجمان صاحبان چی د خارجیانو سره په چوپړ اخته وو اوس لورپوری چارواکي دی یی هم په شد و مد بیانوی هغه د ملت جوړونی شعاری کلمه ده اول خو یو ملت بل ملت نه شی جوړولی او ملت جوړونه یوه اوږده او طبیعی پروسه ده چی په یوه واحده جغرافیه کی د مشتراکتو په اساس د هغو د استوگنو لخوا په طبیعی شکل جوړیږی . خو د یوه ملت تخریب د قومی ، سمتی، مذهبی او ژبنی اختلافاتو له امله اسانه کار دی کوم چی روس په افغانستان کی شروع کړ امریکا دوام ورکوی او طامع گاونډیان ورته لمن وهی . د دونالد ترمپ د ملت جوړونی او دولت جوړونی خبری د جناب په سیاسی نابلدی دلالت کوی زبرځواکونه تل هڅه کوی چی د خپلی خوبنی دولتونه جوړکړی ترڅو پخپله نفع ورڅخه کار واخلی په بن کی د امریکا په لاس د اقلیتونو دولت جوړول د اکثریت پر ضد او همداراز د جان کیږی د تفریق ملی دولت چی تراوسه یی کابینه نده تکمیل شوی نو زه دا ښه زیری بولم چی امریکا مونږ ته نور دولت یا ددوی په اصطلاح ملت نه جوړوی خدای وکړی چی ترمپ پخپله خبره کی صادق پاتی شی . خو د ملت رغونه په تعلیمی، اقتصادی، اجتماعی، زیربنایی، کلتوری او فرهنگی اړخونو کی خورا مهمه ده چی د افغانستان خلک ورته اشد ضرورت لری چی پخواشنی په 17 کالو بغیر د مبابیل تیلفونو او هرزه تلویزونی چینلونو چی د افغانی اصیل کلتور او دینی ازښتونو په خلاف فعالیتونه کوی نور نو کومه خاصه لاس ته راوړنه نشته پایتخت لا تر اوسه د مکملی برښنا له نعمت څخه برخمن ندی نور ملک خو پریږده د امریکا او ناتو مارشال پلان د افغانستان لپاره په اولسو کالو کی ترویج د اداری فساد ، رشوت، ملی خیانت، د مخدراتو قاچاق..... او د مافیایی کړیو او ملت دښمنو ډلو پنځونه وو او بس، خو اوس په نوي ستراتیژی لدی هم منکر شول دترمپ د خبرومعنی دا چی خپل مخالفین وژنم ستاسو وطن ړنگوم چی مقصد می پوره شوخدای مو مل شه نور کوم مسولیت نه منم دا ډیر ښکاره پیغام د هغو افغانانو لپاره دی چی دامریکا موجودیت په افغانستان کی د ملت رغونی لپاره حیاتی بولي .

امريکا جگړه د ترهگرو د وژلو لپاره ده . ايا دا رښتيا ده ؟ او که هسی د نړيوالو په سترگو کی خاوری شیندل ؟ او ه لس کاله وړاندی صرف ددوی د ادعا په اساس القاعده یوازینی تروریستی فعاله ډله په افغانستان او نړی کی وه حتی طالبان او نور افغانی حزبونه چی د امریکایی اشغال مخالفین وو په تروریستی ډلو په لست کی نه وو صرف نامطلوب بلل کیدل خو د شمال ډلگي د روس او ایران په مرسته طالبان ، حزب اسلامی افغانستان او حقانی ډله په ناحقه په تروریستی لست کی شامل او هغوی مجبور کړل چی د خپل ځان څخه دفاع ته اړ شی پدی کار امریکا او ناتو خپل یرغل ته مشروعیت ورکړ او شمال ډلگي ځان ته میدان شغالی کړ چی تراوسه مزی کا او د سولی د هر اقدام سره مخالفت کوي . خو نن د امریکا د خپری شوی احصائیه په اساس شل تروریستی ډلی فعالیت کوي نو زما په اند د جگړی د تودو ساتل لپاره امریکا او منطقوی متحدین یی دا ډلی جوړوي او تجهیز کوی تر څو خپل اهداف لاس ته راوړي او که دا لړی دوام وکړی ممکن لس کاله وروسته دوه چنده شی.

د افغان چارواکو لپاره د ترمپ سختی خبري په ډلو وپشلی او په فساد ککر افغان حکومت د ډیموکراتیکو ارزښتونو پوهاوي کی نور ماشوم نه دی. دا یو ډول اخطار دی خاصاً هغه چی د روسانو سره تار غړی دا مفسدین هم اوس پدی پوهیدلی چی د دوی ارزش د امریکا لپاره د پیسی د بوتل دی چی د پیسی د چنبلو وروسته د خالی بوتل ځای دیران د مرداریو وی نو ددغه مفسدینو ځای هم د تاریخ بنوره ځای دی تردی زیات چان یی ندی په کار.

واشننگتن به کابل ته سپین چک ور نه کړي ترمپ وویلی "زموږ ملاتړ نامحدود نه دی... امریکایان د رښتینو اصلاحاتو، پرمختگ او پایلو تمه لري. دا خو دیره بڼه خبره ده چی پدی لړ کی اشرف غنی بعضی جدی اقدامات کړی او امریکا سره یی دا تعهد کړی چی د فساد پر ضد به جدی مبارزه کوي خو دومره اسانه هم نده د ارگ د لوړ پوړیو چارواکو څخه نیولی بیا تر پیاده پوری د خپل پوزیشن په اندازه په فساد کی ښکیل دی یو په لک کی که پاک هم وی ولو چی وزیر هم وی کوم مثبت تغیر نشی راوستلی اوس کی امریکا سپین چک یا تور چک ورکړی او که نه دا د فساد ډنډ پاکول اسانه کارندی دا امیر عبدالرحمان غوندی وسپنیز ولس مشر غواری چی داسی ډله یا حزب ولری چی په تمامه معنی ټول یو گډ هدف ولری او یا هم لکه سنگاپور چی د فساد پر ضد داسی جدی قانون جوړ او تطبیق کړی یعنی مفسد او د دار حلقه ممکن فساد تر یوه حده کم شی خو د اشرف غنی په خالی چیغو چی وایی "مفسدین را در قفس پرتن" تر هغه کافی ندی تر هغی چی په رښتیا یی لوی مفسدین لکه عطا نور په قفس کی نه وی اچولي .

سوله د افغانانو خپل کار دی یعنی که افغانی سیالی ډلی تر خپل منځ سوله کوی که جنگ ددوی خپل کار دی . سوله د افغان ولس لپاره آب حیات ده خو د امریکا او متحدینو لپاره یی کوم خاص ارزښت نلری برعکس د امریکا د رقیبانو لپاره لکه روس، ایران او پاکستان لپاره تحدید گنل کیری پدی چی روسی ، ایران او پاکستان اوس امریکا او ناتو د امپراطوریو په هدیره کی راگیر کړي دي همدا یی وخت دي چی د لاس او پینو یی و غورزوي له همدی امله یی د طالبانو په تمویل او تجهیز لاس پور کړی او هم یی په کور د ننه پنځم ستون ته وظیفه ورکړی چی د سولی سره مخالفت وکړی چی پدی لړ کی د لیونی عطا محمد نور خیالی اخطارانو ، د دوستم او محقق کرچاری چی زیات صلاحیتونه غواری ، د ضیا مسعود خیالی موقت حکومت ، د حامد کرزی د لورجرگی وړاندیز او همدا راز د عبدالله کوکی په امریکا ، نړیوال سازمان او کانادا کی د طالبانو په ضد د جگړی په دوام او د امریکا د جگړیزی استراتیژی په حمایت حال دا چی پدی سفر کی باید ټول کوشش او ترکیز د سولی د پروسه په حمایت شوی متاسفانه جناب عبدالله د همیش په څیر د جنگ او شرارت دانی وشیندی ، مرکزی حکومت خو هسی هم په کراماتو او د اشرف غنی په

چيغو او د اتمر په چل ول چليږي . د ارگ خواب د عبدالله د جگريزو اظهاراتو په مقابل کې دا وو چې حکومت د مخالفينو سره د سولې په تړاو هيڅ مخکنی شرطونه نلري حاضر دي چې د سولې خبرې زر تر زر شروع کړي.

افغان ولسمشر محمد اشرف غني د ولسمشر ترمپ نوي تگلاره تلپاتي ژمنه بللي خو دا خيال دي محال دي او جنون پدي ماشوم هم پوهيږي چې امريکا پخپلو مفاداتو پسې ده او خپل اهداف يې هم ښکاره کړي نور نو توضيح نه غواړي.

عبدالله عبدالله وايي، دغه ستراتيژي لنډمهالي او اوږدمهالي پايلي لري بلکل همداسې ده اوږد مهالي پيالو يې تنها شيطانه امريکا پوهيږي خو لنډ مهالي يې د امنيتي وضعيت خرابي له کابل نيولې بيا تر هري ولسوالي او علاقه داري پوري . د بيلگي په ډول د ملکي وگړيو د تحفظ او عدالت ډله تنها د سرکال د اگست د مياشتي تلفاتو رقم په بيساري ډول زيات بنوډيلي دي ۲۵۴ ملکي افغان وگړي مړه شوي ، د زخميانو شمير بيا ۳۶۶ چې اکثريت يې ماشومان او ښځي دي اکثريت د تلفاتو په هلمند، ننگرهار، کابل او هرات کې بنوډل شوي . د مخالفينو موثر بمونه ، ځان وژنکي عمليات ، د سرک د غاړي ماینونه ، راکتي او د هاوان حملې ، هدفی وژني او همداراز د امريکا هوايي حملې په شمول د بي پيلوت الوتکو بمباريو کې د پام وړ زياتوالي راغلي دي . د يوناما په راپور کې راغلي چې تنها د هوايي حملو په تلفاتو کې ۴۳٪ زياتولي راغلي دا يې لنډ مهالي پيالي دي جلالتام عبدالله ! عبدالله او په مجموع کې د شمال جاسوسه او مزدوره ډله چې خپلي منافع په قومي ، لساني او سمنی جنگو کې ويني نو د هر هغه پلان او ستراتيژي چې بنياد يې د جنگ په اساس وي تائيدوي او د هر سوليز اقدام سره په مختلفو عنوانينو او لارو مخالفت کړي او کوي يې. په افغانستان کې د سولې راتگ ددغه منفوري جنگ طلبی او فاشيستي ډله چې په واک او خواک وي راته سخته ښکاري روڼ انديو طبقه بايد په يوه اواز دغه منفوره ډله د قدرت له اهرام څخه لاندې و غورځوي او د بين الافغاني سولې په راتلو کې سره هڅه او هاند وکړي .

افغان چارواکو ته پکار دي چې له فرصتونو ښه استفاده و کړي د همدې ستراتيژي له موادو په استفادي سره .

امريکايي خواکونه له افغانستانه ، نه وځي تر نا معلومي مودې دا خبره د کاني کرښه نده د ترمپ تر رياست جمهوري او د جمهوري غوښتونکو تر دورې محدوده ده چې ۳ کاله کم و زيات پاتي دي فرضاً د اوږدې مودې حضور غواړي اوس بايد افغان چارواکي دا پوښتنه له امريکايي مقاماتو په زغرده وکړي تر کله پاتي کيږي ؟ د امير عبدالرحمن خان د تحليل په اساس د لري دښمن سره د دوستي تار غړل دومره خطرناک ندی لکه د نيژدي دښمن سره پدي چې لري دښمن اخر په تنگ کيږي خپل ملک ته درومي خو نيږدي دښمن بيا هڅي کوي چې په ځان کې د حذف کړي په هر صورت امريکا بايد د خپل حضور قيمت لکه څنگه چې پاکستان او مرکزي اسيا هيوادونو ته نغد او چغد ورکوي افغانانو ته يې هم بايد ورکړي دا هغه محال کيدي شي چې ستراتيژيک تړون کې بنيادي تغيرات د دواړو غاړو د منافعو په اساس راورل شي پدي پيسو به له گدايي افغان ملت خلاص شي د خپلي اردو ، پوليسو ، دولتي مامورينو او انکشافی پروژو تمويل د افغانانو د لمړيتوبونو په اساس وټاکل شي خپله لاسه گله لاس .

د پاکستان په مقابل کې داسې جدی سياست غوره شي چې مرگ ته ونيول شي په تبه خود بخود راضي کيږي . امريکا اوس د پاکستان سره دومره تاوده مينه نه پالي پدي چې امريکا اوس هندوستان خپل ستراتيژيک او اقتصادي ملگري بولي د پاکستان تاريخ مخ په تيريدو دي له همدې امله پاکستان د روسانو لمنی ته ځان اچولي چين خو يې هسي هم پخوانی ملگري دي . بل دليل دا دي چې پاکستان په ډيرو پيسو د امريکا او عربانو مزی کړي اوس نه امريکا ډيري پيسی ورکوي نه عربان پدي چې د امريکا اقتصاد د افغانستان او عراق په جگړو کې کافي زيانمن شوی نور د دالرو

د بادولو توان نلری هر دالر حساب غواری حتی د افغانستان مفسدین فی الارض ته یی هم اخطار ورکړ چی نور سپین چک نشته ، بل عامل یی د پاکستان سیاسی منافقت دی هم د امریکا سره ملگرتوب کوی او هم یی مخالفان د اسلام اباد په بنگلو کی ساتي نور د امریکا لپاره دا چل ول د منلو ندی. خو امریکا دیر جدی عکس العمل هم د پاکستان مقابل کی ندی بنودل یی چی د افغانستان په نفعه تمام شی حتی د امریکا لفظی جدیت د افغانستان په ضرر تمام شوی تر اوسه د بیلگی په توگه د امریکا د جنوبی اسیا د ستراتیژی د اعلان څخه وروسته بمی چا ودنی زیاتی شوی دی په ټول افغانستان کی په شمول د پایتخت ، د اذغن مزی تمديد د دیورند په فرضی کرښه، په کنړ ولایت راکتی حملی پدی نامه چی تروریستان ځپی خو په حقیقت کی پدی کار سره د امریکا نبض گوری چی ایا امریکا په رښتیا د افغانستان پخوا کی د پاکستان په مقابل کی دریری او که نه دا دول حملات د امریکا او د کابل د دوه سری حکومت د ستراتیجیک ټرون څخه مخکی او وروسته له لاسلیکو شوی وی چی نه افغانستان کوم جدی عکس العمل وښود او نه هم امریکا، ولو چی ملکی تلفات یی هم درلودل او هم په سلگونه کورنی بیخایه شوي .

افغانستان حکومت ته پکار دی چی د مختلفو چینلونو امریکا پدی متقاعد کری چی مرکزونه د شرارت په اسلام آباد، لاهور، ایبیت آباد ، کراچی او پندی کی دی . امریکا که رښتیا تروریستان ختموي نو باید هوایی او زمینی عملیات د اټک نه هغه خوا د پاکستان په خاوره کی وکړی، د دیورند د قرارداد وخت لا پخوا ختم شوی دی د افغانستان خاوره باید افغانانو ته وسپارل شی اول خو به حق حقدار ته ورکړل شی ،دوهم د وحشت کوم مرکزونه چی په قبایلی سیمو کی جوړ شوی د افغان او متحدینو لخوا په پاکاری شی نننیا افغانستان بلکی نری به په امن شی . پاکستان به کله هم پدی موفق نشی چی قبایلی سیمی په موثر ډول کنترول کری خو پښتانه د خپل دود او دستور په اساس دا منطقی په امن کولی شی اوس خو د پنجاب له ضد څخه هر دهشتگر او دارگریختگی ته ځای ورکوی چی د پنجاب سیطره ختمه شی بیا به کله هم دلته څوک دهشت او وحشت و نه وینی.

داشرف غنی د ترانزیتی لارو پالیسی کامیابه ده اوس افغانستان د پاکستان په کراچی بندر متکی ندی تقریباً ټول بنادر یی په مخ خلاص دی په شمول د چاه بهار ، حیرتان ته د چین د اورگادیو رفت امد او د افغانستان او دهلی تر منځ هوایی دهلیز د ازبکستان سره د پروازونو بیرته شروع کیدل ،چی د لاجوردو د لاری په تکمیلیدو افغانستان د نری سره وصلیری . اوس دا وخت رارسیدلی چی افغانستان پر پاکستان فشارونه زیات کری دا فرصت باید له لاس څخه و نه وځی .

د روس او چین سره دملی منافعو په اساس متوازن سیاست غوره شی دا هلته کیدی شی چی د بهرنیو چارو وزارت په مکمل ډول د شمال د جاسوسی ټلوالی څخه پاک او په عوض یی ځوان او وطنپاله دیپلوماتان وگمارل شی .

10 - د سرتاسری سولی په منظور باید ملی اجماع رامنځ ته شی پدی چی امریکا او متحدینو یی دا صلاحیت پخوا د حامد کرزی څخه اخیستی وو خو اوس دونالد ترمپ پخپله ویلی چی سوله د افغانانو خپل کاردی نو اوس په افغان حکومت ، د سولی په شورا ، مطرحو احزابو په شمول د طالبانو مربوط کیری چی څومره سولی ته ژمن دی . که چیری بین الافغانی سوله ونشی نننیا دا لاس ته راوړنی به خدای مگری تباہ شی بلکی دا دار هم شته چی د افغانستان نه به خدای ناخواسته سوریه جوړه شی.

پای